Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

281

Vragen van het lid **Van den Berg** (JA21) aan de Minister van Klimaat en Groene Groei over *de ontbrekende zekerheid over de Nederlandse gasvoorziening bij een koude winter, een aanvoerverstoring van LNG en/of pijpleidinggas, en de oprichting van een strategische gasreserve* (ingezonden 10 september 2026).

Antwoord van Minister **Van Veldhoven-van der Meer** (Klimaat en Groene Groei) (ontvangen 5 oktober 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026–2027, nr. 236.

Vraag 1
Herinnert u zich uw antwoord tijdens het vragenuur op 1 september 2026 aan het lid Van den Berg over een strenge winter in combinatie met langdurige verstoring van LNG-aanvoer of pijpleidinggas, waarin u verwees naar het Nationaal Crisisplan Gas en voldoende gas voor huishoudens, ziekenhuizen en bejaardentehuizen? Kent u tevens de Gasunie-verklaring van 26 augustus en de beoordeling van de Europese Commissie van 3 september 2026?

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Op welke actuele berekeningen berust uw verzekering dat deze afnemers komende winter gas blijven ontvangen? Kunt u deze berekening met de Kamer delen?

Antwoord 2
In de Kamerbrief van 11 september jl.[1] (*Actueel beeld gasleveringszekerheid en vooruitblik op de winter van 2026–2027*) heeft het kabinet toegelicht dat de leveringszekerheid van gas aankomende winter voldoende geborgd is, ook met de verlaging van het EU-vuldoel voor Nederland met de toegestane 10 procentpunt conform de oproep van de Europese Commissie, wat neerkomt op een EU-vuldoel van 93 TWh.

[1] Kamerstukken II 2025/26, 29 023, nr. 726.

ah-tk-20262027-281
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

Vraag 3
Kunt u per gasopslag de actuele voorraad weergeven? Kunt u hierbij aangeven welk deel van is bestemd voor achtereenvolgens reguliere seizoensvraag, contractuele uitvoor en noodinzet? Hoe verwacht u dat dit er op 1 november, aan het einde van het vulseizoen uit zal zien?

Antwoord 3
Voor de actuele vulgraad per gasopslag verwijs ik naar Agsi.gie.eu. De opslagen Bergermeer, Norg en Grijpskerk zijn seizoensopslagen, waarmee kan worden voorzien in de seizoensvraag. Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen om een noodvoorraad van 5 TWh aan te leggen in de PGI Alkmaar vanaf 2027. In de winter van 2026/2027 zal de PGI Alkmaar feitelijk nog functioneren als seizoensopslag. De cavernes[2] in Zuidwending en Nüttermoor zijn fast-cycle opslagen (waarin door het hele jaar heen gas kan worden opgeslagen en geproduceerd) en dienen primair voor het balanceren van het gassysteem, bijvoorbeeld op kortdurende momenten van hoge vraag. In de Kamerbrief van 11 september jl. heb ik aangegeven wat de verwachte vulgraad zal zijn richting het einde van het vulseizoen en de start van deze winter.[3]

Vraag 4 en 5
Zijn in de berekeningen grootschalige en/of langdurige aanvoeronderbrekingen buiten het systeem gelaten? Heeft u een berekening of analyse die laat zien dat ook in een dergelijke scenario het Nederlandse gassysteem voldoende robuust is? Zo ja, kunt u die met de Kamer delen? Zo nee, hoe kunt u garanderen dat huishoudens niet zonder gas komen te zitten?
Bent u bereid verschillende scenario's door te laten rekenen van onderbreking van de gasaanvoer waarbij op zijn minst scenario's als sabotage van een LNG-terminal of internationale pijpleiding gecombineerd met uitzonderlijke koude wordt meegenomen?

Antwoord 4 en 5
Dergelijke scenario's zijn reeds onderdeel van risico-evaluaties die conform artikel 7 van de Verordening gasleveringszekerheid elke vier jaar worden geactualiseerd.[4] In oktober zal het kabinet uw Kamer nader informeren over de nieuwe actualisatie van de risico-evaluatie die nu loopt en het proces rondom deze risico-evaluaties en het verdere traject verder toelichten.
Daarnaast wijst het kabinet op de volgende reeds beschikbare stukken waarin eerder al uitgewerkte scenario's zijn meegenomen:
– Overzicht leveringszekerheid voor gasjaar 2026–2027[5]
– Botsproef Noorwegen[6]
– ENTSOG EU-wide Security of Supply Report[7]

Vraag 6
Hoe verhoudt de beoogde 5 terawattuur (TWh) tot het nationale vuldoel? Gaat een verlaging van het nationale vuldoel ook (gedeeltelijk) ten koste van deze noodvoorraad?

Antwoord 6
In de Kamerbrief van 11 september jl. is toegelicht welke consequenties de verlaging van het EU-vuldoel voor Nederland heeft. Dit gaat niet ten koste van de hoeveelheid gas die wordt opgeslagen in de PGI Alkmaar als tijdelijke noodvoorraad: EBN zal daar dit jaar 5 TWh in opslaan. Daarnaast heeft EBN instemming en subsidie om maximaal 80 TWh op te slaan in de gasopslagen Norg, Grijpskerk en Bergermeer indien de markt onvoldoende gas opslaat.

---

[2] Cavernes zijn gasopslagen waaruit snel geproduceerd kan worden en die snel weer gevuld kunnen worden
(multi-cycle). Zie ook bijlage 1 bij Kamerstuk 29 023, nr. 563.
[3] Kamerstukken II 2025/26, 29 023, nr. 726.
[4] Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010.
[5] Rapportage overzicht leveringszekerheid › Gasunie Transport Services.
[6] Kamerstukken II 2024/2025, 29 023, nr. 532.
[7] https://www.entsog.eu/security-of-supply-simulation

Samen met het gas dat door marktpartijen in de gasopslag Bergermeer en enkele gascavernes is opgeslagen zal er naar verwachting meer dan 93 TWh gas in de Nederlandse opslagen aanwezig zijn bij aanvang van deze winter. Hiermee zal het aangepaste Europese vuldoel, worden gehaald. Het kabinet verwacht dat de leveringszekerheid van gas aankomende winter hiermee voldoende geborgd is.

Vraag 7
Kunt u duiden welke opvolging er is gegeven aan het advies van Gasunie Transport Services B.V. (GTS) in maart 2026 over het aanleggen van een strategische voorraad.

Antwoord 7
In de Kamerbrief strategisch gasbeleid van 25 september jl.[8] heeft het kabinet uiteengezet welke mogelijkheden er bestaan voor de aanleg van een strategische gasopslag. In de bijlage van die brief is het advies van GTS ook van een appreciatie voorzien.

Vraag 8
Kunt u duiden welke opvolging er is gekomen na de aangenomen motie over Kussengas van Van den Berg (Kamerstuk 29 023, nr. 634)? In hoeverre is deze motie überhaupt uitgevoerd? In het geval dat onvolledig is, waarom voert u moties van de Kamer niet uit?

Antwoord 8
In de Kamerbrief strategisch gasbeleid van 25 september jl.[9] heeft het kabinet toegelicht hoe uitvoering wordt gegeven aan deze motie. Daarbij is ook toegelicht dat op dit moment wordt gewerkt aan de beoordeling van het door de NAM ingediende verzoek om Norg te mogen winnen. De beslistermijn is verstreken en de Raad van State heeft bepaald dat het definitieve besluit uiterlijk 31 december 2026 moet zijn genomen. De gesprekken met Shell en ExxonMobil over de toekomst van de gasopslagen Norg en Grijpskerk worden vervolgd zodra de inzet van het kabinet is bepaald en het ontwerpbesluit over het winningsplan Norg is gepubliceerd. De Kamer wordt over besluitvorming daarover in een aparte brief geïnformeerd.

Vraag 9
Welke concrete Europese voorstellen zijn gedaan ter uitvoering van motie (Kamerstuk 29 023, nr. 633) over kostendeling naar gasconsumptie of -import? Hoe worden kosten en aanspraken verdeeld tussen Nederlandse afnemers en andere lidstaten, welke invloed heeft dit op de energierekening en hoe verhouden inzetafspraken zich tot solidariteitsverplichtingen?

Antwoord 9
In de Kamerbrief strategisch gasbeleid van 25 september jl.[10] heeft het kabinet aangegeven hoe aan deze motie uitvoering wordt gegeven. De inzet van het kabinet is om de kosten voor Nederlandse afnemers te minimaliseren en het kabinet pleit al geruime tijd voor een eerlijke kostendeling voor de (opslag)verplichtingen in de Europese Unie.[11]

Vraag 10
Welke actuele afschakelvolgorde, bevoegdheden en voorbereide uitvoeringsmaatregelen gelden bij een tekort, en welke categorieën zijn juridisch beschermd en respectievelijk door solidariteit beschermd? Hoe verhoudt uw verzekering van 1 september zich tot de uiterste maatregelen C.8 en C.9 in het gepubliceerde Bescherm- en Herstelplan Gas? Welke informatie krijgen bedrijven vooraf over veilige stillegging en herstart?

---

[8] Kenmerk 2026Z19973.
[9] Kenmerk 2026Z19973.
[10] Kamerstukken II 2026/27, 29 023, nr. 2026Z19973.
[11] Kamerstukken II 2021/22, 22 112, nr. 3407, Kamerstukken II, 2024/25, 29 023 nr. 557, bijlage bij Kamerstukken II 2025/26, 21 501-33, nr. 1168.

Antwoord 10
In het noodplan, in Nederland is dat het Bescherm- en Herstelplan Gas (BH-G), zijn maatregelen opgenomen voor de verschillende en in ernst oplopende niveaus van gascrisis (vroegtijdige waarschuwing, alarm en noodsituatie).[12] Het doel van het BH-G is om (dreigende) acute gastekorten op te vangen zodat het gassysteem blijft functioneren en beschermde afnemers, zoals huishoudens, zo lang mogelijk voorzien kunnen blijven van gas. Daarvoor biedt het BH-G handelingsperspectieven.
Als de gasleveringssituatie zeer ernstig verstoord is kan de Minister van Klimaat en Groene Groei het derde en hoogste niveau van gascrisis (een noodsituatie) afkondigen. Dan kan de overheid ook maatregelen nemen om in te grijpen in de vraag naar gas. In die situatie kunnen niet-beschermde afnemers worden verplicht hun gasverbruik te reduceren (af te schakelen). Hiervoor is een strategie ontwikkeld, bestaande uit drie stappen. Deze strategie is opgenomen in het BH-G (maatregel C.5). In de eerste stap worden alle niet-beschermde afnemers verplicht om 20% minder gas te verbruiken. Als dit nodig is worden in de tweede stap grootafnemers «sectoraal afgeschakeld». Dit betekent dat bepaalde gas intensieve sectoren op basis van een vooraf vastgestelde volgorde verplicht worden om af te schakelen. Hiertoe zijn sectoren onderverdeeld in drie groepen op basis van de mate van economische en maatschappelijke ontwrichting. Als laatste stap worden alle niet-beschermde afnemers verplicht om af te schakelen.
In de Kamerbrief van 6 april 2023 is gecommuniceerd welke afnemers worden aangemerkt als beschermde afnemers en welke categorieën afnemers vallen in welke stap van de afschakelregeling voor niet beschermde afnemers.[13]
In Nederland zijn in de eerste plaats huishoudelijke, op een distributiesysteem voor gas aangesloten, afnemers aangemerkt als beschermde afnemer. Daarnaast stadsverwarmingsinstallaties, voor zover zij warmte leveren aan huishoudelijke afnemers of essentiële sociale diensten. Ook afnemers die in de noodsituatie essentiële sociale diensten (gezondheidszorg, essentiële sociale zorg, noodhulp, veiligheid, onderwijs en openbaar bestuur) verrichten en daarbij gas nodig hebben zijn aangemerkt als beschermde afnemers. Welke diensten in Nederland worden aangemerkt als essentiële sociale diensten is opgenomen in bijlage 2 bij de brief van 6 april 2023.[14]
Maatregelen C.8 en C.9 zijn de meest ingrijpende vraagbeperkende maatregelen in het BH-G en worden alleen overwogen als alle andere maatregelen onvoldoende effect hebben. Er is een communicatiestrategie opgesteld om de gehele maatschappij te informeren over afschakeling zodra een gascrisis intensiveert. Bedrijven zijn zelf verantwoordelijk om maatregelen te treffen om veilig te kunnen afschakelen.

Vraag 11
Wilt u deze vragen afzonderlijk en uiterlijk vóór 1 oktober 2026 beantwoorden en de onderliggende scenario's, berekeningen en analyses meesturen? Mocht een volledige doorrekening bij een vraag niet haalbaar zijn, kunt u dan een schatting meesturen en een volledige doorrekening nasturen?

Antwoord 11
Ja. De vindplaatsen van de relevante stukken zijn bij de beantwoording vermeld.

[12] Bijlage bij Kamerstukken II 2023/24, 29 023, nr. 494.
[13] Kamerstukken II 2022/23, 29 023, nr. 418.
[14] Bijlage 2: Lijst SBI-codes1 van essentiële sociale diensten die als beschermde afnemer zijn aangemerkt, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29 023, nr. 418.